

A Fővárosi Ítéltábla a ... Ügyvédi Iroda ... által képviselt ... felperesnek, ... ügyvéd ... által képviselt ... alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. október 4. napján kelt 12.G.40.520/2011/33. számú részítélete ellen a felperes részéről 34. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 500.000 (Ötszázezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 2.500.000 (Kétmillió-ötszázezer) forint le nem rótt jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A felperes a keresetében előadta, hogy az alperessel 2010. március 29-én vállalkozási szerződést kötött a budapesti szám alatti ... lakásos társasház kivitelezésére, nettó 350.000.000 forint vállalkozói díj ellenében.

A szerződés 2.1.3. pontja szerint az alperes köteles volt a projekt teljes pénzügyi fedezetét folyamatosan biztosítani és a felperesnek a szerződésben foglaltaknak megfelelően határidőben fizetni. A szerződés 2.1.4. pontja szerint a felperes minden hónap utolsó napjától visszafelé számított 5 munkanappal korábban köteles volt teljesítési igazolás tervezetét küldeni az alperes műszaki ellenőrének. Utóbbi a teljesítési igazolás tartalmát és az abban foglalt mennyiségek helyességét a kézhezvételtől számított 5 napon belül tartozott megvizsgálni és visszaküldeni; a műszaki ellenőr által jóváhagyott teljesítési igazolást a felperes az ezzel összhangban álló, számlaszámmal még nem rendelkező számlatervezettel együtt kellett, hogy megküldje az alperesnek. Utóbbi köteles volt ezen teljesítési igazolást

a kézhezvételtől számítva 5 munkanapon belül az elfogadott összeggel írásban visszaigazolni és a számlatervezetet megfelelőség esetén jóváhagyni. Amennyiben az alperes 5 munkanapon belül nem nyilatkozott a teljesítés értékéről, úgy azt elfogadottnak kellett tekinteni.

A felperes előadta, hogy az alperes műszaki ellenőre, ... a 2010. májusi és júniusi teljesítéseit leigazolta és elfogadta, ennek ellenére 2010. július 16-án kelt levelében közölte, hogy a szerelőbeton szintjének elkészültéig nem kívánnak teljesítési igazolást kiállítani, az addig elvégzett munkát kifizetni.

Felperes álláspontja szerint az alperes jogosulatlanul járt el, a szerződés 1.3.2. pontja szerint a szerelőbeton kizárólag a projekt átfutási ideje szempontjából bírt jelentőséggel, ugyanis a helyszínen magas volt a talajvíz-szint, így nem lehetett tudni, hogy melyik technológia kerül kiválasztásra, illetőleg, hogy ettől függően mennyi idő alatt sikerül a munkákat befejezni.

Tekintettel arra, hogy a szerződés havi számlázási rendet szabályozott, és annak 5. számú melléklete ugyancsak havi bontásban tartalmazta a fizetési határidőt 2010. június 30-i kezdő időponttal, az alperes a teljesítés megtagadásával megsértette a szerződés 2.1.3., 2.1.4. pontjaiban, valamint a Ptk. 4. § (1) bekezdésében foglaltakat. Véleménye szerint alperes azon szerződésszegése okán, hogy nem igazolta le a bizonyítottan elvégzett munkákat, kifizetést nem teljesített, sőt bizonytalanná vált, hogy a munka további finanszírozása szándékában áll-e, arra képes-e, a felperes a szerződés 8.3.4. pontja, 8.6. pontja alapján, figyelemmel a Ptk. 281. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltakra is, jogosult volt a munkavégzést - finanszírozási okokból - lelassítani. Az alperes 2010. szeptember 27-én szerződésszegésre hivatkozva alaptalan felmondást közölt, és miután 2010. október 19-én kelt levelében 16.147.571 forint erejéig az elvégzett munkák ellenértékét elismerte, ezen Ptk. 242. §-a szerint minősülő jognyilatkozata alapján a felperes 2010 október 26-án kiállította 16.147.571 forint vállalkozói díjról a számláját. A szerződés - tartozáselismeréssel megerősített - teljesítésén túl az alperes a felmondás esetére irányadó szabályok szerint a szerződés 15.5. pontja alapján is elszámolni tartozik, minderre tekintettel elsődlegesen 16.147.571 forint vállalkozói díjra és annak 2010. november 26-tól a kifizetésig járó, a szerződés 13.2.9. pontja szerinti, a jegybanki alapkamat kétszeresével megegyező késedelmi kamata megfizetésére támasztott igényt a felperes.

Másodlagosan a szerződés 13.2.8. pontja alapján kérte a budapesti hrsz. alatt felvett ingatlanra 461/10000 arányban tulajdonjogát megállapítani, hivatkozva arra, hogy az anyagok a beépítésük okán már nem elszállíthatók, az épülettel és a földterülettel elválaszthatatlanul egyesültek.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a szerződés aláírását követően a munkaterület átadására 2010. április 27-én került sor, a felperes átvette a kivitelezéshez szükséges teljes tervdokumentációt is. A szerződés részét képező 8. számú műszaki ütemezés szerint a munkaterület átvételét követően két hónap alatt kellett volna teljesíteni az előkészítést, a mélyépítést, a földmunkát, a munkagödört és a szerelőbetont, további egy hónap állt rendelkezésre az alaplemez és a pinceszint elkészítésére. A 8. számú melléklet utolsó „számlázás” sorából egyértelműen kitűnik, hogy a felperes csak a

szerelőbeton elkészültét követően lett volna jogosult benyújtani az első részszámlát. Ennek a teljesítési határideje 30 nap lett volna, ez alatt kellett volna befejezni az alaplemez és pinceszinti munkálatokat, ezt támasztja alá a szerződés 5. számú melléklete is, melyből kitűnően az első részszámla nem lehetett volna korábbi 2010. június 30. napjánál. A 8. számú melléklet egyértelműen rögzítette a műszaki kivitelezés ütemét, az egyes munkarészek elvégzésére rendelkezésre álló időt, továbbá azt is, hogy az egyes részszámlák mely munkarészek 100 %-os készülségét követően voltak benyújthatók. A felperes a szerelőbetonnal nem készült el, iratellenesen állítja a teljesítésigazolás megtörténtét is; tekintettel arra, hogy a havi számlázásra és kifizetésre vonatkozó előadása alaptalan, a részszámlázás idő előtti volt.

A követelés időelőttisége okán, a pénzfizetés határidejének megnyílt hiányában kizárt az alperes késedelme. Az alperest szerződésszegés akkor terhelte volna, amennyiben a felperes a szerelőbetonnal elkészül, és a befogadott, jóváhagyott számla alapján, annak lejártát követő 30 napon belül nem történik kifizetés, ebben az esetben a szerződés 13.2.8. pontja jogalapot teremtett volna a kivitelezés felfüggesztésére. A felperes legkorábban 2010. augusztus 27-én élhetett volna a felfüggesztés jogával, az építési napló szerint azonban 2010. június 28-tól érdemi munkát nem végzett, holott ekkor még befogadott és jóváhagyott számla esetén is teljesítenie kellett volna.

Az alperes azt nem tette vitássá, hogy a felperes részéről nettó 15.478.438 forint értékben történt teljesítés.

Tekintettel arra, hogy a felperes nem tartotta be a 8. számú ütemterv szerinti határidőket, 14 naptári napot meghaladó késedelem folytán az alperes a szerződés 8.4. pontja alapján elállási jogát gyakorolhatta. A felperes írásbeli felszólítások ellenére a késedelmet nem orvosolta a szerződés 15.2. e) pontja szerinti 28 napos határidő alatt sem, ezért a 15.2. pontban írtak szerinti 14 napos határidővel az alperes a szerződést felmondta, melynek következtében az a Ptk. 321. § (1) és (2) bekezdése alapján 2010. október 13. napján megszűnt.

Jogszerű felmondásra figyelemmel a szerződés 1.6.4. pontja alapján az alperes jogosulttá vált a teljes szerződéses átalányár nettó összegének 10 %-át kitevő megghiúsulási kötbérre, amelyre figyelemmel a Ptk. 246. § (1) és (3) bekezdése alapján viszontkeresetet terjesztett elő, kérve a felperest 35.000.000 forint megghiúsulási kötbér és annak 2010. október 17-től a kifizetésig járó, a jegybanki alapkamat kétszeresét kitevő mértékű késedelmi kamata megfizetésére kötelezni.

Felperes jogalap hiányában a viszontkereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a munkaterület 2010. április 27-i átadását követően elől járt a teljesítéssel, szerződés szerint a májusi és a júniusi teljesítések alapján teljesítésigazolás tervezeteket küldött az alperesnek, részszámlázása összhangban állt a szerződés 1.5.1., 2.1.4. pontjában foglaltakkal. A részszámla kiállítását nem kötötték a szerelőbeton elkészültéhez, utóbbira nem vonható le következtetés a 8. számú mellékletből sem, figyelemmel arra is, hogy az a munkaterület 2010. április 1-jei átadásával számolt. Idő előtti számlázás hiányában az alperest fizetési kötelezettség terhelte, ennek elmaradása alapot teremtett arra, hogy a felperes a

további kivitelezést a számla kifizetésétől tegye függővé, figyelemmel arra is, hogy a szerződés 8.6. pontja szerint teljesítőképességéről az alperes nem nyilatkozott.

Változatlanul hivatkozott arra, hogy munkavégzés ellenértékét az alperes elismerte, továbbá a felek közötti levelezésben sem hiányolta a szerelőbeton elkészültét.

Tekintettel arra, hogy az alperes nem tett eleget szerződéses kötelezettségének, így a Ptk. 303. § (3) bekezdése szerinti késedelme a felperes késedelmét kizárta, ezért a felmondás jogszerűtlen és a teljesítés megghiúsulására alapított viszontkereset nem foghat helyt.

Fenntartotta azon álláspontját is, hogy az általa elvégzett munkával el kellett volna számolni, és annak értékét - amennyiben kötbérfelelősség terhelné - a viszontkereseti követelésből levonásba kellene helyezni.

Az elsőfokú bíróság 2012. október 4. napján kelt 12.G.40.520/2011/33. sorszámú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 16.147.571 forintot, valamint ennek 2010. november 26. napjától a kifizetésig járó, a mindenkorin jegybanki alapkamat kétszerezésének megfelelő mértékű késedelmi kamatát. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 35.000.000 forintot és ennek 2010. október 17. napjától a kifizetés napjáig járó, a mindenkorin jegybanki alapkamat kétszerezésének megfelelő mértékű késedelmi kamatát, valamint 1.082.364 forint perköltséget.

Az elsődleges kereset elbírálása körében megállapította, hogy a peres felek között építési szerződés jött létre, melynek alapján a felperes részben teljesített. A 2010. október 19-i levélben foglaltak tartozáselismerésnek nem minősülnek, ugyanakkor nem alapos alperes azon védekezése, hogy a felperes a szerelőbeton elkészültét követően állíthatja csak ki a számlát, ugyanis részteljesítés történt, valamint a szerződés felmondás következtébeni megszűnése okán az elvégzett munkával el kell számolni.

A lefolytatott igazságügyi szakértői bizonyítás aggálytalan eredménye szerint az elvégzett munkarész ellenértéke nettó 15.478.438 forint, ezen felül a felperest további nettó 2.200.000 forintos összeg is megilleti a toronydaru alapozása, építése, bontása kapcsán felmerült költségként; a mindösszesen bruttó 22.098.048 forint vállalkozói díjból a felperes 16.147.571 forintra támasztott igényt, így a kereseti kérelem korlátai között ennek megfizetésére kötelezte az elsőfokú bíróság az alperest, késedelmi kamattal terheltén.

Az elsődleges kereseti kérelem megalapozottsága folytán a másodlagos kereseti kérelem vizsgálatára az elsőfokú bíróság nem tért át.

Az alperes viszontkeresete elbírálása körében megállapította az elsőfokú bíróság, nem volt vitás, hogy a szerződésben megghiúsulási kötbér került kikötésre, a teljes szerződéses nettó ár 10 %-ának megfelelő mértékben. A felperes nem tette vitássá, hogy az alperes 2010. szeptember 27-én felmondó nyilatkozatot tett, nem vitatta objektív késedelmét, illetőleg azon alperesi állítást sem, hogy a szerződés 15.2/e. pontja szerinti 28 napos határidővel őt a teljesítésre felszólították; védekezése azon alapult, hogy késedelmét az alperes fizetési késedelme kizárta. Ezen álláspontját az elsőfokú bíróság nem osztotta; a szerződés 5. illetve 8. számú mellékletében foglaltak alapján arra vont le következtetést, a felek szerződéses akarata arra irányult, hogy az első részszámlázásra a szerelőbeton elkészültét követően

kerülhessen sor, az első ütemben megjelölt szolgáltatás teljesítését követően. A felperes által állított havi ütemű számlázás és kifizetés csakis a szerelőbeton elkészültét követően történt teljesítésre vonatkozott. Mindkét melléklet kifejezetten 2010. június 30-tól irányozott elő részteljesítést, azonban a szerelőbeton elkészítését ezt megelőző április és május hónapra tették, a szerelőbeton elkészültéhez képest 12+1 hónapban határozták meg a teljesítési véghatáridőt.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felek ezen szerződéses akarata nem áll ellentétben annak kikötésével, hogy minden hónap végével állítandó ki a teljesítésigazolás, utóbbi ugyanis a tényleges teljesítés felmérésének a kötelezettségét jelentette. A szerződési akaratot az elsőfokú bíróság - tekintve, hogy az egymással ellentétes tanúvallomásokból nem lehetett ekörben egyértelmű következtetést levonni - a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok, a szerződés és annak mellékletei alapján állapította meg. Akként foglalt állást, az alperes fizetési kötelezettség a részszámlázás időpontjában még nem terhelte, ezért a felperes szerződést szegett azzal, hogy a további anyagok megrendelését a számla kifizetésétől tette függővé, és a munkavégzést lelassította. Mindezért az alperes 2010. szeptember 27-i felmondása jogszerű volt; utalt arra is, a szerződés 8.4. pontjában előírt, az ütemtervhez viszonyított 14 napos elmaradás akkor is fennáll, ha a felperes a munkaterületet nem neki felróható okból kapta meg késedelmesen.

Megállapította az elsőfokú bíróság azt is, a felperes április végén - töredék munkavégzés okán - számlázásra semmiképpen sem lett volna jogosult; ezzel egybevág a felperes által csatolt, alperes által alá nem írt 2010. május 31-i teljesítésigazolás. Felperes a május 31-i számlázás alapján június 30-i fizetési határidővel lett volna jogosult a számla ellenértékére, így a munkafolyamat lassítása építőanyag hiányában akkor is szerződésellenesnek minősül, ha a munka teljes körű felfüggesztése nem valósult volna meg. A felek szerződéses megállapodása szerint a fizetési határidő június 30-a lehetett, ehhez képest további 15 nap állt volna az alperes rendelkezésére, hogy fizetési készségéről, képességéről nyilatkozzon, a felperesi késedelmet megelőző alperesi késedelem tehát semmiképp sem állapítható meg.

Tekintettel arra, hogy az alperes felmondása megalapozott volt, a szerződés a felperes magatartása folytán szűnt meg, a meghiúsulási kötbérre támasztott viszontkereset megalapozott, annak összegét az elsőfokú bíróság a szerződés 1.6.4. pontjában foglaltaknak megfelelően a teljes szerződéses nettó összeg 10 %-ában határozta meg.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést; 2012. november 10. napján beérkezett beadványában bejelentette, hogy a keresetnek helyt adó határozati rész ellen nem él jogorvoslattal, a viszontkeresetnek helyt adó rendelkezést támadja.

A 2012. november 20. napján beérkezett beadványában elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan az alperesi kötelezés tekintetében az indokolás megváltoztatását, annak megállapítását kérte, hogy nem a felmondásra tekintettel az elszámolás körében, hanem a vállalkozási szerződés teljesítése alapján tartozik a felperesnek, kérte továbbá a viszontkereset elutasítását.

Eljárásjogi szabálysértésként arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 213. § (1) bekezdésében foglaltakat, ugyanis a másodlagos kereseti

kérelemről érdemi határozatot nem hozott. Sérelmezte továbbá, hogy az ítélet rendelkező része nem tartalmazza a fizetési kötelezések jogcímét, az csupán az indokolásból derül ki.

Érdemben arra hivatkozott, hogy a szerződéskötést több hónapig tartó egyeztetés előzte meg, továbbá tekintve, hogy az alperes saját forrással nem rendelkező projekt cég, szükségessé vált a kivitelezés banki finanszírozása. A szerződés 20. pontjában annak hatályba lépése feltételeként kötötték ki a finanszírozó írásos elfogadását; a szerződés 5. és 8. számú melléklete a finanszírozó által elvárt pénzügyi és műszaki ütemtervet, tervezeteket tartalmazta. A felperes a finanszírozáshoz kapcsolódó tények ismeretében ragaszkodott a szerződés 20. és 8.6. pontjában foglalt feltételek meghatározásához, utóbbi szerint a megrendelő 15 napot meghaladó késedelem esetén köteles volt fizetési készségéről és képességéről nyilatkozni. A fellebbezéséhez csatolta az ... Bank Zrt. 2010. június 25-én kelt levelét, melyben tájékoztatta őt arról, hogy kivitelezőként megfelelt, ugyanakkor a szerződést csak az általa kért, alperessel közölt módosítások esetén áll módjában elfogadni. Tekintettel, hogy a finanszírozó bank a szerződést nem fogadta el, az a Ptk. 228. § (1) bekezdése szerint nem hatályos, így arra az alperes követelést nem alapíthat.

Fenntartotta azon álláspontját, amennyiben a szerelőbeton készültségi fokának a számlázás körében jelentőséget szántak volna, azt egyértelműen rögzítették volna a részletes szabályrendszer tartalmazó szerződésben, ám erre nem került sor. A szerelőbeton elkészültének kizárólag a teljesítési véghatáridő meghatározása szempontjából volt jelentősége, ezt támasztja alá az is, hogy a kötbérterhes 2010. november 1-jei időpontig nem volt elvárt teljesítés, a kivitelezés során nem állhatott fenn késedelem, így nem volt helye felmondásnak sem.

A szerződés 2.1.4., 13.2.8. pontjában foglaltakra hivatkozva állította, hogy havi számlázásban is kifizetésben állapodtak meg; ezt támasztotta alá ..., ..., ..., valamint ... tanúvallomása is, utóbbiakra figyelemmel a szerződés 13.2.4. pontja nem értelmezhető akként, hogy csupán „érdeklődési” céllal készültek a teljesítési jelentések.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az igazságügyi szakértő szakmai véleménynyilvánítása azon részét, mely szerint a teljesítések elszámolása havi bontásban történt volna, illetőleg, hogy a szerelőbeton kivitelezését nem kötötték határidőhöz; a szakértő ténykérdésben foglalt állást, mely összhangban állt a rendelkezésre álló bizonyítékokkal.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az okirati és tanúbizonyítékok, valamint szakértői vélemény értékelése során a Pp. 206. §-a szerinti mérlegelési szabályok megsértésével járt el, az alperes egyoldalú, bizonyítékokkal ellentétes álláspontja elfogadásával téves jogi következtetést vont le. A finanszírozás aggályos körülményei alapján megállapítható, hogy az alperes forrás hiányában kifogást keresett arra, hogy ne kelljen eleget tennie a havi számlázásra és kifizetésre vonatkozó szerződéses megállapodásnak, a teljesítési igazolás kiadása megtagadásának sem jogszabályi, sem szerződéses alapja nem volt. Ugyanakkor a felperes a Ptk. 281. § (2) bekezdés a) illetve b) pontja alapján kötbérfizetési kötelezettség nélkül, jogszerűen tagadhatta meg a teljesítést, mert az alperes a hiánytalan terv- és megfelelő áramszolgáltatással késedelemben volt, ennek

alátámasztására a fellebbezéséhez csatolta az akadályközlő 2010. június 29-i levelét, hivatkozott a releváns építési naplóbejegyzésekre, valamint az alperes eredménytelen 2010. július 7-i felhívására fizetőképessége igazolására.

Felperes véleménye szerint a Ptk. 281. §-a mellett a Ptk. 303. § (3) bekezdése is kizárta a késedelmét, a szerelőbeton befejezésére nem határoztak meg fix időpontot, ezért a késedelmé kizárt, ugyanakkor az alperes saját felróható magatartásával idézte elő azt a helyzetet, hogy a munka üteme lelassult, mindezért amennyiben a késedelem megállapítható is lenne, az arra történő igényalapítás a Ptk. 4. § (4) bekezdésébe ütközik. Hivatkozott arra is, hogy a munkálatok 2010. szeptember 24-ig folytak, ezt támasztják alá az építési naplóbejegyzések, valamint nem hagyható figyelmen kívül, hogy az alperes tulajdonosi érdekeltségébe tartozó másik projekt során a fizetési kötelezettség elmulasztása miatt a felperes felszámolási eljárást kényszerült indítani.

Az ítélet tényállásbeli hiányosságaként nevesítette a felperes a szerződés 2.1.4. pontja pontatlan idézését, annak ellentmondásos megállapítását, hogy milyen jellegű és intenzitású munkavégzés történt. Önellentmondásos annak kifejtése, hogy nem alapos az az alperesi hivatkozás, hogy a szerelőbeton elkészültét követően állíthatja csak ki a számlát a felperes, eszerint ugyanis jogszerűen állíthatott volna ki számlát és a kötbér iránti igény is alaptalan lenne.

Az elsőfokú bíróság anélkül állapította meg alperes tényállításai felperesi vitatása hiányát, hogy a Pp. 163. § (2) bekezdésében foglaltak szerint járt volna el; a tárgyalási jegyzőkönyvek egyike sem tartalmazza felperes felhívását arra, hogy kétségbe vonja-e az ellenérdekű fél tényállításait, így azokat nem lehetett bizonyítottnak, nem vitatottnak elfogadni.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság bár azt rögzítette, hogy az egymásnak ellentmondó tanúvallomásokból nem tudott következtetést levonni, az indokolás 4. oldalának utolsó harmadában mégis a tanúvallomásokra hivatkozott.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte. Vitatta az eljárási szabálysértésre alapított fellebbezési érvelést; az elsőfokú bíróság a felek által megjelölt jogcím alapján bírálta el a kereseti és viszontkereseti kérelmet, az elsődleges kereset megalapozottsága folytán nem kellett áttérni a másodlagos - alperes által egyébként vitássá tett - kereset vizsgálatára.

Álláspontja szerint a szerződés hatályba lépésének hiányára vonatkozó tényállítás és az e körben csatolt bizonyíték figyelembevételét a Pp. 235. § (1) bekezdése kizárja, emellett a felperes az első fokú eljárásban a szerződés teljesítésére alapította elsődleges keresetét, így érvelése önellentmondásos, továbbá a finanszírozó bank a szerződést jóváhagyta, ezért az hatályba lépett.

Az elsőfokú bíróság a tényállás alapjául szolgáló bizonyítékokat az ítélet indokolásában számba vette, azokat helytállóan értékelte, egyoldalú, téves mérlegelésre nem került sor.

Fenntartotta azon előadását, hogy az 5. és 8. számú melléklet nem tervezet, nem is a finanszírozó bank és az alperes közötti megállapodás, hanem a peres felek közötti vállalkozási szerződés elválaszthatatlan része. A szerződés 1.1. 7. pontja szerint a „Pénzügyi teljesítési táblázat” az 5. számú mellékletben rögzítettek szerinti és a

szerződés 13.2. pontjába foglalt kifizetési ütemezésnek felel meg. Ezen melléklet az első részszámla esetén 2010. június 30-i napot nevesít, mely 3 hónappal későbbi mint a tervezett munkakezdés ideje, ebből is következően nincs havi számlázásra vonatkozó szerződési rendelkezés.

A szerződés 1.1.10. pontja szerint a 8. számú melléklet a munkálatok ütemterve, mely a szerelőbeton elkészültét a munkaterület tervezett átadása napjától számított két hónapban, azaz 2010. június 1. napjában határozta meg, ehhez hozzáadva a fizetésre rendelkezésre álló 30 napot, az első részszámla fizetési határideje - összhangban az 5. számú mellékletben foglaltakkal - 2010. június 30. napja.

Az alperes véleménye szerint a felperes félremagyarázza a teljesítési igazolások kiadásának a rendszerét, állításait a lefolytatott tanúbizonyítás eredménye sem támasztotta alá. ... tanú vallomása szerint a teljesítési igazolások kiadására mindig a műszaki készültségi fok szerint került sor, annak célja a vállalkozó teljesítésének műszaki és mennyiségi felmérése volt. A felmérés és a teljesítési igazolás között nem volt összefüggés, továbbá annak aláírása az ügyvezető joga volt, mindaddig, amíg ez nem történt meg, addig a költségtábla csak a projekt aktuális felmérésének minősülhetett. Ugyanezen tanú nyilatkozott arra is, hogy a pénzügyi teljesítés ütemeit a felek által elfogadott ütemtervben határozták meg, és a felperes a szerelőbetonnal teljes egészében nem készült el. Ezzel összhangban nyilatkozott ... tanú, aki határozottan állította azt is, hogy az első részszámla kibocsátásának feltétele volt a szerelőbeton elkészülte. ... tanúvallomása általános, továbbá nevezett a ... utcai projekt vonatkozásában bírt ismeretekkel. Azon előadása, hogy az ütemtervek tervezetek lettek volna, ellentétes a szerződés 1.1.3. pontjában foglaltakkal. ... tanú a felperesi társaság ügyvezetőjeként érdektelenül, elfogulatlanul nem nyilatkozhatott, továbbá azon állítása, hogy havi számlázásra volt jogosult a felperes, iratellenes a pénzügyi és a műszaki ütemterv egybevetése alapján.

Fenntartotta az alperes azon jogi álláspontját, hogy a felek megállapodása alapján kizárólag a szerelőbeton elkészültét követően volt szó havi számlázásról, eltérő esetben nem lenne magyarázata annak, hogy a 8. számú melléklet első két hónapjához nem társítottak részszámlázást.

Vitatta az alperes az ítélet tényállásának pontatlanságát; helytállóan vizsgálta az elsőfokú bíróság a felmondás körülményeit, az építési napló releváns bejegyzéseivel, valamint a felmondólevéllel egyértelműen igazolt, hogy az alperes teljesítésre a jogkövetkezményekre történő felhívással felszólította a felperest, mely nem vezetett eredményre.

Nem sértette meg az elsőfokú bíróság a Pp. 163. § (2) bekezdésében foglaltakat sem; a 18. és 23. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvekből kitűnően mellőzés terhével hívta fel a felperest nyilatkozattételre, melynek ellenére az alperesi tényállításokat, a felszólítások megtörténtét nem tette vitássá.

Tekintettel arra, hogy a Pp. 234. § (1) bekezdése szerinti, az elsőfokú határozat közlésétől számított tizenöt napos határidőn belül előterjesztett 2012. november 10-én beérkezett fellebbezési kérelmében a felperes kizárólag a viszontkeresetnek helyt adó ítéleti rendelkezést támadta, a Fővárosi Ítéltábla a jogorvoslati eljárás során nem bírálhatta felül a keresetnek helyt adó döntés fellebbezési határidő

elteltét követően kifogásolt indokolása helytállóságát, az elsőfokú bíróság határozata ugyanis e körben - az alperes marasztalására vonatkozó rendelkezés az azzal szoros logikai egységben álló indokolással együtt - a Pp. 228. § (3) bekezdése szerint jogerőre emelkedett.

Felperes fellebbezése nem megalapozott.

Nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla az eljárásjogi szabálysértésre alapított fellebbezési érvelést, a felperes látszólagos tárgyi keresethalmazatban támasztott elsődlegesen az alperes pénzbeli marasztalása iránt kötelmi jogi, másodlagosan - az elsődleges kérelem alaptalansága esetére - részbeni tulajdonjoga megállapítása iránti dologi jogi igényt. Tekintettel arra, hogy az elsődleges kereseti kérelem teljes megalapozottságára vont le következtetést az elsőfokú bíróság - ahogy arra az ítélet indokolásában helytállóan utalt is - nem tért át a másodlagos kereseti kérelem vizsgálatára. Utóbbi valódi tárgyi keresethalmazat hiányában alappal nem kifogásolható, eljárása nem ütközött a Pp. 213. § (1) bekezdésében foglaltakba.

A fellebbezésben foglaltaktól eltérően az ítélet rendelkező része a felperes által állított másik okból sem hiányos, megfelel a Pp. 220. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltaknak. A Pp. 221. § (1) bekezdése értelmében az ítélet írásba foglalt indokolásának a kötelező eleme - a tényállás megállapítása és a bizonyítékok értékelése mellett - a jogi indokolás, utóbbiban, és nem az ítélet rendelkező részében kell a bíróságnak kitérnie az alkalmazott jogszabály, a megalapozottnak talált jogcím megjelölésére.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint felperes fellebbezése érdemben sem alapos; az elsőfokú bíróság a viszontkereset elbírálása körében a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben, a felek releváns jognyilatkozatait, valamint bizonyítási indítványait figyelembevételével feltárta és helytálló az abból levont jogi következtetése is.

A fellebbezésben előadott, a banki jóváhagyás, a vállalkozási szerződés hatályba lépése hiányára, felperes teljesítésének a késedelmét kizáró alperesi érdekkörbe eső akadályoztatásra vonatkozó új tényállítások, és az azok alátámasztására csatolt bizonyítékok figyelembevételét, értékelését a Pp. 235. § (1) bekezdésében foglaltak kizárják; felperes ugyanis nem nevesített olyan körülményt, amelyből arra lehetne következtetni, hogy a fenti tényállításai megtételében, a fellebbezéséhez csatolt új okirati bizonyítékok előterjesztésében az elsőfokú eljárásban bármely okból akadályoztatva lett volna.

Mindebből következően a Fővárosi Ítéltábla nem bírálhatta el azon fellebbezési okfejtését, hogy egyfelől hatályba nem lépett szerződésre alapított kötbérigény kizárt, másfelől, hogy saját késedelme alperes késedelmére - hiányos tervszolgáltatásra, megfelelő áramszolgáltatás elmaradására - vezethető vissza.

Az eljárás irataiból kitűnően a 2011. július 14-i tárgyaláson viszontkeresetét benyújtva az alperes - többek között - azt állította, hogy a felperes teljesítését semmilyen módon nem hátráltatta; ezen a tárgyaláson hozott 12.G.40.520/2011/9.

számú végzésével az elsőfokú bíróság felhívta a felperest, hogy a viszontkeresetre mellőzés terhe mellett részletes érdemi ellenkérelmét terjessze elő.

A felperes a 2011. augusztus 2-án beérkezett 10. sorszámu ellenkérelmében a védekezését kizárólag arra alapította, az alperes azzal, hogy az első részszámla kifizetését megtagadta, szerződésszegést követett el, pénzügyi szolgáltatása nyújtásával késedelembe esett, mely a felperes egyidejű késedelmét kizárta, a felmondásra ez okból jogosulatlanul került sor.

Felperes ezen védekezése a tárgyalás berekesztéséig nem módosult, ezért az elsőfokú bíróság a viszontkereset elbírálása körében a Pp. 163. § (1) bekezdésében foglaltak megsértése nélkül vehette nem vitatott tényként figyelembe a kivitelezésben mutatkozó, alperes által állított tartamú objektív késedelmet, a felmondás felperessel történő közlését és az azt megelőző, a szerződés 15.2./e) pontja szerinti teljesítésre felszólítását.

A viszontkeresetben és az ellenkérelemben foglalt jognyilatkozatokra figyelemmel nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a döntése meghozatala során a továbbiakban azt tisztázta, hogy a felmondás a felperes által állított alperesi fizetési késedelem okán jogszerűtlen volt-e, a vitatott szerződési rendelkezések értelmezésével azt vizsgálta, hogy az első részszámla kifizetésének a megtagadása az alperes mint pénzszolgáltatásra kötelezett terhére a Ptk. 298. § a) pontja szerinti késedelemként értékelhető-e, fennállt-e a Ptk. 303. § (3) bekezdése szerinti körülmény.

Az elsőfokú bíróság az e körben lefolytatott bizonyítás eredményének helytálló, Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő értékelésével vont le következtetést alperesi szerződésszegés hiányára, az első részszámla idő előtti felperesi kiállítására, melyből következően nem nyílt meg díjkövetelésre fennálló joga.

A fellebbezésben foglaltaktól eltérően a bizonyítékok mérlegelése nem okszerűtlen, abban ellentmondás sem mutatkozik; az ítélet 4. oldalának kifogásolt része ténylegesen a bizonyítékok számbavétele, többek között a meghallgatott tanúk megnevezése. Az elsőfokú bíróság határozata indokolásában egyértelműen azt rögzítette, hogy az egymást érdemben kioltó tanúvallomások alapján nem tudott kétségmentes következtetést levonni a felek szerződési akaratára, ezért az okirati bizonyítékokat helyezte előtérbe, az azokban foglaltaknak tulajdonított döntő jelentőséget.

A 2010. március 29-én kelt vállalkozási szerződésben és az annak a szerződés 1.1.7. és 1.1.10. pontja értelmében részét képező - nem tervezetnek minősülő - 5. számú pénzügyi és 8. számú munkálati ütemtervben foglaltak együttes, Ptk. 207. § (1) bekezdésének megfelelő értelmezése vezetett az első részszámlázás időelőttiségének, alperes késedelembe esése hiányának a megállapítására, annak rögzítésére, hogy felperes - anélkül, hogy arra a szerződés feljogosította volna - a szerelőbeton elkészültét megelőzően támasztott igényt addigi teljesítménye pénzbeli ellenszolgáltatására.

Eltérő jogi következtetés levonására sem a szerződés 2.1.3., 2.1.4., 13.2.4., 13.2.8. pontjaiban, sem a szakértői véleményben foglaltak értelmezése nem vezet. A

hivatkozott szerződési rendelkezések a teljesítési igazolás és a kifizetés menetét szabályozták, a havi számlázási rend csak a szerelőbeton elkészültétől volt irányadó.

A kirendelt igazságügyi szakértő fellebbezésben hivatkozott szakmai véleménynyilvánítása a szerelőbeton elkészítése vonatkozásában nem állt ellentétben alperes azon előadásával, hogy azt a munkaterület átadásától számított két hónap alatt kellett kivitelezni; a szerződés rendelkezéseinek értelmezése viszont meghaladta a szakértő kompetenciáját, a kirendelésében meghatározott feladatkörét.

Mindezért az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást akként, hogy az alperes jogszerűen tagadta meg az első részszámla kifizetését, ugyanakkor a felperes jogosulatlanul lassította le a kivitelezést, a munkálati ütemtervben foglaltak teljesülése hiányában - annak figyelembe vétele mellett, hogy az a munkaterület módosult időpontbani átadásával korrigálnak tekintendő - a vele szembeni felmondás jogszerűnek minősült.

Tekintettel arra, hogy a kivitelezés lassítása, majd felmondás következtébeni félbemaradása folytán a szerződésben vállalt teljesítés a felperes érdekkörébe eső okból hiúsult meg, nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor felperes szerződés 1.6.4. pontjában kikötött kötbér felelősségére következtetést levonva a Ptk. 246. § (1) bekezdése alapján a viszontkeresetnek helyt adott.

Figyelemmel arra, hogy a fellebbezésben előadottak eltérő tényállás megállapítására, illetőleg eltérő jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - annak nem fellebbezett részét nem érintve - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. § alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles az alperes jogorvoslati perköltsége megfizetésére, mely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alkalmazásával - a kifejtett ügyvédi tevékenységhez igazodóan - mérlegeléssel 500.000 forint + áfa jogi képviselési munkadíjban került meghatározásra.

A pervesztes felperes a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 2.500.000 forint jogorvoslati illetéket a Magyar Államnak tartozik külön felhívásra megfizetni.

Budapest, 2014. február 20.

Dr. Tibold Ágnes sk.
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. sk.
előadó bírő

Dr. Felker László sk.
bíró